

Tööleht nr 3 aines „Matemaatiline analüüs”

I. Leida piirväärtused

1. $\lim_{x \rightarrow 1} \arccos(\log x)$
2. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x + 4 \tan x}{2 - x - 2x^4}$
3. $\lim_{x \rightarrow 1} (x^3 - 5x^2 + 5)$
4. $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^2 + x + 1}{x^2 - x + 1}$
5. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 1}{x^2 - 1}$
6. $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 2}{x^2 + x - 6}$
7. $\lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{3}{1 - x^3} - \frac{1}{1 - x} \right)$
8. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{2 - \sqrt{x + 3}}{x^2 + x - 2}$
9. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sqrt[3]{1 + 2x}}{1 - \sqrt{1 + 2x}}$
10. $\lim_{x \rightarrow \infty} (\sqrt{x + 1} - \sqrt{x}) 2\sqrt{x}$
11. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x + \tan x}{x - 3}$
12. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x}{x}$
13. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2}}{x}$
14. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1 + x^2} - 1}{x^2}$
15. $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{3x^2 - 2}{(x + 1)^3}$

II. Valida arvud a ja b nii, et funktsioon oleks pidev oma määramispiirkonnas

16. $f(x) = \begin{cases} 3 + ax^2, & \text{kui } x \leq 1 \\ x + 1, & \text{kui } x > 1 \end{cases}$
17. $f(x) = \begin{cases} x - a, & \text{kui } x < 1 \\ \cos \pi x, & \text{kui } x \geq 1 \end{cases}$
18. $f(x) = \begin{cases} -2 \sin x, & \text{kui } x \leq -\pi/2 \\ a \sin x + b, & \text{kui } -\pi/2 < x \leq \pi/2 \\ \cos x, & \text{kui } x > \pi/2 \end{cases}$
19. $f(x) = \begin{cases} x - 1, & \text{kui } x < -1 \\ ax + b, & \text{kui } -1 \leq x \leq 1 \\ x + 1, & \text{kui } x > 1 \end{cases}$

III. Teha kindlaks funktsiooni katkevuse liik ja alamliik. Kui tegu on kõrvaldatava katkevusega, siis kõrvaldada katkevus

20. $f(x) = \arctan \frac{1}{x}$
21. $f(x) = \frac{\sin x}{x^2}$
22. $f(x) = \frac{\sin^2 x}{x}$
23. $f(x) = \frac{x - 1}{x(x + 1)(x^2 - 4)}$
24. $f(x) = \frac{x^3 + 1}{x + 1}$
25. $f(x) = \frac{1}{\log |x|}$
26. $f(x) = \frac{x}{x^3 + 1}$
27. $f(x) = \frac{x - 9}{\sqrt{x} - 3}$
28. $f(x) = \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 3}$

Lisa

Kui punkt a on funktsiooni f määramispiirkonna punkt ja funktsioon f on elementaarfunktsioon, siis $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$.

Kui punkt a ei ole funktsiooni määramispiirkonna punkt, siis võivad tekkida määramatused:

$$\frac{0}{0}, \quad \frac{\infty}{\infty}, \quad \infty - \infty, \quad 0 \cdot \infty, \quad 0^0, \quad 1^\infty, \quad \infty^0.$$

Määramatuse kõrvaldamise võtted:

- teguriteks lahutamine;
- irratsionaalsuse üleviimine lugejast nimetajasse ja vastupidi;
- tuntud piirväärtuste ära kasutamine;
- muutuja vahetus.

Vastused

1. $\pi/2$	11. $-1/3$
2. $1/2$	12. 1
3. 1	13. 1
4. $1/3$	14. $1/2$
5. $3/2$	15. 0
6. $1/5$	16. $a = -1$
7. 1	17. $a = 2$
8. $-1/12$	18. $a = -1, b = 1$
9. $2/3$	19. $a = 2, b = 0$
10. 1	

20. Hüppekoht (esimest liiki katkevus) punktis $x = 0$.
21. Teist liiki katkevus punktis $x = 0$.
22. Kõrvaldatav (esimest liiki) katkevus punktis $x = 0$.
23. Teist liiki katkevused punktides $x = 0, x = -1, x = -2, x = 2$.
24. Kõrvaldatav (esimest liiki) katkevus punktis $x = -1$.
25. Kõrvaldatav (esimest liiki) katkevus punktis $x = 0$; teist liiki katkevus punktides $x = \pm 1$.
26. Teist liiki katkevus punktis $x = -1$.
27. Kõrvaldatav (esimest liiki) katkevus punktis $x = 9$.
28. Kõrvaldatav (esimest liiki) katkevus punktis $x = 3$.